

opføres 10—15—20 Sager paa en saadan statistisk Fortegnelse, der give langt mindre Arbeide end en eneste Sag. Sagernes Bessaffenhed er et fuldt saa vigtigt Moment som Sagernes Antal, og jeg ser ikke, hvorledes Ministeriet skulde kunne give nogen Statistik, der tillige gav den fornødne Oplysning om Sagernes Bessaffenhed, hvorpaa det dog saa uendelig meget kommer an. Lad os dog blot tænke os et saadant Punkt som et eller andet Lovforslag, som ligger for her i Thinget. Lad os tage et hvilket som helst af de mange, som vi har efter har have behandlet, uden at vi ere komne til Ende med mere end i alt Fald et forsvindende Antal. Lad os tage de militære Love, om hvilke den høitærede Minister forleden Dag sagde os, at det var det syvende Revisionsforslag, som her forelaa. Tænk, mine Herrer, hvad det er for et kolossal Arbeide, som denne Række af Lovforslag med deraf følgende Overveielser har beredt det færlige Ministerium, under hvilket denne Sag forterer. Hvilken Uendelighed af Arbeide, af Besvær, af Forberedelser, af Udringer, af Forhandlinger, af Konferencer og Korrespondancer, af Kommissioner og deslige ligger der ikke bag ved disse syv militære Forslag. — jeg havde nær sagt disse „syv militære Riger“ — som ikke ere komne til noget Resultat! Og dette tror jeg, at man med Sandhed maa sige, gjælder om mange andre Sager, ikke blot om dem, der ere forelagte Rigsdagen til Overveielse, men ogsaa mange Sager, som spille deres Rolle paa den praktiske Administrations Omraade. Jeg forstaaer ikke, hvad Statistik der i Virkelighed vilde kunne gives, og jeg ser ikke, at der saa var nogen anden Vej end at gjøre saa at sige Folkethingets Medlemmer eller i alt Fald det eventuelle Uvalgs Medlemmer til Ministeriets Fortrolige og at lade dem i nogen Tid, en 14 Dage eller 3 Uger, indtage en Stilling som den, man havde i gamle Dage, nemlig da man havde Musculanter i Kollegierne, Folk, der ikke havde nogen bestemt Embedsstilling, men som gik omkring i Kontorerne og saae eller hørte, hvad der foresaldt. Kun derigjennem tror jeg det muligt at danne sig en Forestilling, og hvis dette skete, hvilket jeg ikke tror vil være rigtigt, da det vilde fjerne sig fra den naturlige Opgave, som Lovgivningsmagtens Medlemmer have, betvivler jeg meget, at man derpaa vilde kunne støtte nogen virkelig begrundet Mening enten om det Organisations i denne Lov eller om dens Lønningsbestemmelser. Det havde ikke været min Agt at sige Noget om den Del af disse Love, som besjæftige sig med Lønningsproblemaalet; men jeg fandt en naturlig Opfordring til at komme noget ind derpaa ved, hvad der blev yttret af det ærede Medlem fra Ribe. Han har, som sagt, kun holdt sig ganske almindelig til Sagen, og jeg har derfor ligeledes i mine Bemærkninger søgt at begrænse mig til almindelige Modgrunde, og til disse skal jeg tillade mig endnu at sige een. Det

ærede Medlem gif ud fra, at det var besynderligt paa en Tid, hvor man talte om, at Alt faldt, at Priserne vare lave, at Landbruget var trykket, og at Indtægterne for Landet overhovedet vare udfatte for at formindstes, samtidig dermed at høre Fordring fremfat om en Forhøielse af Embedsmændenes Lønning; jeg undrer mig heller ikke over, at denne Betragtning gjøres gjældende, thi dette Punkt er vistnok et Hovedpunkt, som vi maa søge at faae klaret. Naar man anstiller denne Sammenligning mellem, at det private Erhverv er trykket og formindsket, medens der her kræves Forhøielse for Embedsmænd, maa vi først klare for hverandre, med hvilke Tidspunkter anstille vi Sammenligning? Landbruget er trykket, og Statsindtægterne true med at formindstes, naar vi anstille Sammenligning med den Tilstand, vi kjendte f. Ex. i Aarene 1873—74, 1874—75 og 1875—76. Derfor vi derimod vilde sammenligne Landbrugets Indtægter og Statens Indtægter med et Tidrum, der ligger noget længere tilbage, f. Ex. med Tidrummet 1870, er der ingen Formindskelse, men en kjendelig Fremgang, og gaa vi noget længere tilbage, til Tredserne, vil denne Fremgang blive endnu stærkere. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at alle de af privat Erhverv levende Klasser i vort Samfund, ikke mindst Agerdyrkerne, nyde nu forholdsvis større Indtægt, end de havde i Aarene fra 1850—70. Der hviler et Tryk over mange Ting, og det hviler ikke mindst over det lille Haandværk og Detailhandelen; men selv naar dette Tryk tages i Betragtning, tror jeg, det maa erkjendes, at en stor Mængde af den saakaldte „nærende Del“ af Befolkningen har større Indtægt nu end for 15 eller 20 Aar siden. Naar der derpaa bliver Spørgsmaal om Embedsmændene, maa vi ligeledes ogsaa der finde Sammenligningspunktet, og dette er ikke 1870. Sammenligningspunktet ligger, som det er gjort gjældende fra Ministeriets Side, jeg tror baade af den høitærede Finansminister, da han forelagde denne Lov, og i denne Lovs Motiver, betydelig længere tilbage; i Virkeligheden ligger det ogsaa hen tæt ved Aaret 1860. De Lønninger, som nu ere gjældende for Embedsmænd, ere i Virkeligheden fastsatte under Indflydelse af Tilstanden, som den kjendtes i Aaret 1860. Det er derfor i og for sig slet ikke besynderligt, at det kan anses for nødvendigt at forhøje Embedslønningerne, skjøndt det erkjendes, at der er et Tryk, som for Tiden hviler over Industri, Haandværk og Agerbrug; thi Trykket, Misforholdet mellem Embedsmændenes Indtægter og de øvrige Samfundsklassers Indtægter er i Virkeligheden større nu, end det har været tidligere. Herved maa man nemlig heller ikke overse, at det for Embedsmændene, for Statens Tjenere, lige saa fuldt som for alle Privates Tjenere og for alle Private selv, er en naturlig Ting, at deres Fordringer til Livet forandres med de skiftende